

Bijlage 11 Bureau Jeugdzorg

(Ministerie van VWS, 2005)

Wanneer het Bureau Jeugdzorg bepaalt dat de cliënt jeugdzorg nodig heeft, dan legt zij dit vast in een indicatiebesluit. Dit indicatiebesluit geeft een aanspraak (recht) op zorg.

De provincie moet zorgen dat de gevraagde zorg er is. Stelt het Bureau Jeugdzorg vast dat zorg uit de AWBZ nodig is, dan kan de cliënt die opeisen bij de zorgverzekeraars. De Bureaus Jeugdzorg moeten - net als de zorgaanbieders - een onafhankelijke vertrouwenspersoon hebben. Deze staat een cliënt met advies en bijstand bij. Ook moeten het Bureau Jeugdzorg en de zorgaanbieder een klachtenregeling hebben met een klachtencommissie. Cliënten die vinden dat ze onjuist bejegend zijn of het niet eens zijn met de inhoudelijke beoordeling, kunnen klagen bij de commissie. Verder krijgen cliënten meer te vertellen over het beleid van de jeugdzorg. De Wet op de Jeugdzorg regelt dat zowel provincies als het Rijk hun beleid met cliëntenorganisaties moeten afstemmen.

De Bureaus Jeugdzorg en de zorgaanbieders dienen een cliëntenraad te hebben. Eén per instelling is voldoende, een zorgaanbieder hoeft niet voor elk afzonderlijk onderdeel van zijn instelling een aparte cliëntenraad te hebben. De cliëntenraden bewaken het algemene cliëntenbelang. Ze kunnen advies geven over de gang van zaken bij zorgaanbieders en de Bureaus Jeugdzorg.

De indicatie

Een aanvraag voor jeugdzorg moet, voordat de jeugdige achttien jaar is, ingediend worden bij het Bureau Jeugdzorg. Daarna neemt het Bureau Jeugdzorg deze aanvraag niet meer in behandeling. Het Bureau Jeugdzorg kan in het nieuwe stelsel, na zorgvuldige bestudering van mogelijke problemen van een jongere, een indicatie afgeven voor jeugdzorg. Dit gebeurt wanneer het Bureau Jeugdzorg verdere zorg voor een jongere noodzakelijk acht. De jongere en de ouders praten mee over het vaststellen van de indicatie door het Bureau Jeugdzorg. Samen wordt het probleem omschreven en wordt bepaald welke zorg nodig is. Daarbij moet rekening gehouden worden met de levensovertuiging of culturele achtergrond. Na het opstellen van het indicatiebesluit helpt het Bureau Jeugdzorg de cliënt de juiste zorg te vinden.

De hulpverlening

De zorgaanbieder maakt op basis van de indicatie vervolgens een hulpverleningsplan. Dit plan is een belangrijk instrument in de relatie met de cliënt. Bij het opstellen worden jeugdige en ouders betrokken. Zij weten dus van tevoren wat hen te wachten staat en wat van hen wordt verwacht. De cliënt moet het eens zijn met het hulpverleningsplan en mag zijn dossier inzien. Is de cliënt nog geen twaalf jaar of handelingsonbekwaam dan moet een ouder of verzorger toestemming geven. Is de cliënt ouder dan twaalf - maar jonger dan zestien - dan moeten zowel de jongere als de ouder of de verzorger instemmen. Er is één uitzondering: bij een maatregel vanuit de kindbescherming is instemming wenselijk maar niet noodzakelijk.

Bureau Jeugdzorg als toegang tot de jeugdzorg

Jeugdigen en hun ouders kunnen ook zelf naar het Bureau Jeugdzorg gaan, wanneer lokale instellingen hun problemen niet kunnen oplossen. Dat beoordeelt dan of er reden is voor hulpverlening.

De nieuwe Wet op de Jeugdzorg legt de positie van de Bureaus Jeugdzorg wettelijk vast. Elke provincie of grootstedelijke regio (Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden) heeft voortaan één Bureau Jeugdzorg. Om de bureaus goed bereikbaar te houden zijn er verspreid over de provincie wel dependances van de Bureaus Jeugdzorg. Die kunnen (delen van) de taken uitvoeren.

Kerntaak Bureau Jeugdzorg: indicatiestelling

Het belangrijkste werk van het Bureau Jeugdzorg is het beoordelen van het verzoek om hulp en het vaststellen van de juiste zorg. Het beoordelen van de vraag van een cliënt staat dus los van het feitelijke aanbod aan jeugdzorg. Daardoor kan de indicatiestelling onafhankelijk plaatsvinden.

Werkwijze

Het Bureau Jeugdzorg bekijkt óf de cliënt zorg nodig heeft en zo ja welke. Dit leidt in het laatste geval tot een indicatiebesluit, een formeel besluit dat er hulp nodig is. Bij de indicatie kijkt het Bureau Jeugdzorg ook altijd of gezinscoaching nodig is. Het bureau verleent in principe zelf geen hulp, tenzij de hulp van een lokale voorziening nodig is. Het is klantvriendelijker als het Bureau Jeugdzorg die hulp zelf verleent. In die gevallen mag het Bureau Jeugdzorg binnen maximaal zes maanden gemiddeld vijf gesprekken met de cliënt voeren. Deze gesprekken worden gevoerd op basis van artikel 10 van de wet: *'het verlenen van jeugdzorg waarop geen aanspraak bestaat'* (derde lid onder b). Het Bureau Jeugdzorg kan voor verschillende vormen van jeugdzorg indiceren. Het bureau moet daarom over verschillende disciplines beschikken om te kunnen indiceren voor al deze vormen van jeugdzorg.

Niet alle ouders of jeugdigen komen bij problemen zelf naar het Bureau Jeugdzorg. Wanneer bijvoorbeeld een onderwijzer of een wijkagent ziet dat een jeugdige in ernstige moeilijkheden dreigt te raken, dan zal Bureau Jeugdzorg de ouders toch proberen te motiveren om hulp aan te nemen. Gaan de ouders of de jeugdige niet of onvoldoende mee in deze hulp, dan kan een kinderbeschermingsmaatregel overwogen worden. Het Bureau Jeugdzorg is in zo'n situatie verplicht de Raad voor de Kinderbescherming in te schakelen. Die doet dan een nader onderzoek en kan de kinderrechter zo nodig om een kinderbeschermingsmaatregel vragen.